

Afgeblaft op Over het IJ-festival

■ Over het IJ festival: 'A clockwork orange' van Anthony Burgess door d'Electrique en The Ex, regie: Ola Mafaalani. Bijgewoond: 6 juli, De Noordstrook - NDSM hal, AMSTERDAM-NOORD, nog t/m 24 juli. 'Kursk' van Merlijn Twaalfhoven/La vie sur Terre, regie Merlijn Twaalfhoven. Bijgewoond: 6 juli, De onderzeeër, haventje in AMSTERDAM-NOORD, nog t/m 16/7.

AMSTERDAM - Het lachen vergaat je al snel op het Over het IJ festival. Meteen nadat je een kaartje hebt gekocht voor 'Kursk', word je bij de ingang van een marineboot afgeblaft door een struise dame in uniform: 'Spullen inleveren en doorlopen naar het volgende loket!' Regisseur Merlijn Twaalfhoven voert je mee in de ervaring van de laatste uren van de bemanning van de Russische atoomonderzeeër Koersk.

„Je kunt nog terug”, zegt de keuringsarts tegen de geïntimideerde bezoeker. Te laat. De formulieren zijn al ingevuld, de persoonlijke bezittingen ingenomen. Je staat je kleren af en hijst je in een maffe overal. Het wachten is op orders, buiten op

de kade. In de plenzende regen brengt een roeiboort je naar de onderzeeër. Treed binnen in de meest claustrofobisch denkbare, stalen ruimte.

In naar olie stinkende duisternis klampen mannen je aan om hun verhaal te doen. In alle hoeken hoor je ze snakken naar zuurstof. De onderzeeër is gezonken, het einde nadert. Op de tast bereik je de kok in zijn benauwde gaarkeuken. Hij geeft je met zijn slok wodka nog een druppeltje moed. Aan het einde van een eindeloze route onder draden door, bidt de jonge scheepsknecht dat hij in zijn laatste levensuren de liefde nog mag leren kennen. De hel is niets vergeleken bij wat de bemanning van de Koersk moet hebben ervaren.

En dan moet de openingsvoorstelling nog komen: d'Electrique en de punkband The Ex spelen 'A clockwork orange' in de gigantische NDSM-hal. Iedereen die de film naar het boek van Anthony Burgess heeft gezien, herinnert zich de scène waarin Alex, keurig gekleed

met bolhoed en wandelstok, een huiskamer van een bourgeoisstel binnenvalt en de boel met zijn kompanen met een zelfverzekerd lachje kort en klein slaat.

Regisseur Mafaalani legt de nadruk veel meer op de creativiteit en eigenheid van Alex. In de versie van d'Electrique en The Ex vecht Alex tegen middelmatigheid die verheven is tot norm. Op geen enkel moment zie je realistisch uitgebeeld geweld. Alex vecht tegen windmolens. Alles is suggestie. Potten rode verf suggereren bloederigheid. Alarmsirenes brullen, The Ex laat met oorverdovend lawaai de gitaren janken, een auto komt met piepende remmen tot stilstand, licht flikkert.

De verbeelding maakt overuren bij deze voorstelling. Elk greintje gezapigheid wordt met overdonderende energie uit je geblazen. Hier zijn kunstenaars aan het werk om de verbeelding aan de macht te helpen.

MAARTJE DEN BREEJEN

Meer info: www.overhetij.nl

